

**SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 28/2013 rd**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till nedläggning av systemet med registrerade APL-tilläggs pensioner och till vissa andra ändringar som gäller tilläggs pension

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 oktober 2013 regeringens proposition med förslag till nedläggning av systemet med registrerade APL-tilläggs pensioner och till vissa andra ändringar som gäller tilläggs pension (RP 162/2013 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 41/2013 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Maritta Hirvi och konsultativ tjänsteman Pirjo Moilanen, social- och hälsovårdsministeriet
- matematiker Eeva Poutiainen, Pensionskyddscentralen
- jurist Jarmo Pätäri, Akava ry
- expert Johan Åström, Finlands Näringsliv rf
- juridisk ombudsman Harri Hellstén, Företagarna i Finland.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om pension för arbetstagare, lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare, lagen om sjömanspensioner och lagen om införande av lagen om pension för företagare.

Enligt förslaget ska systemet med registrerade APL-tilläggs pensioner enligt den lag om pension för arbetstagare som upphävdes vid ingången av 2007 läggas ned på så sätt att giltigheten

för APL-tilläggs pensionsförsäkringar som är i kraft den 31 december 2016 avslutas direkt med stöd av lag vid utgången av den dagen. Vid samma tidpunkt upphör enligt förslaget också tilläggs pensionsskyddet att växa, och skyldigheten att betala försäkringsavgift upphör. Den tilläggs pension som tjänats in fram till tidpunkten för avslutandet ska ombildas till ett fribrev. Arbetstagaren ska fortfarande ha rätt till denna

fribrevspension och till andra pensioner enligt registrerat tilläggspensionsskydd och grundpensionsskydd vid den pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsförsäkringen. Det krävs dock att anställningsförhållandet hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggspensionsskyddet fortsätter fram till den pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsförsäkringen eller upphör tidigast fyra månader innan den pensionsåldern uppnås. Dessutom föreslås det att arbetsgivaren, under de förutsättningar som bestäms i lagen, ska ha möjlighet att i samband med ovan nämnda avslutande av en tilläggspensionsförsäkring köpa en höjning av tilläggspensionen för sina anställda med en engångsavgift.

Nedläggningen av systemet med registrerad APL-tilläggspension bedöms inte påverka de löpande tilläggspensionerna. Den påverkar inte heller beloppet av den tilläggspension som en arbetstagare tjänat in fram till tidpunkten för nedläggningen. I sådana fall där det tilläggspensionsskydd som arbetsgivaren ordnar är ett anställningsvillkor för arbetstagaren ska arbetsgivaren och arbetstagaren ha möjlighet att avtala om något annat sätt att ersätta det pensionsskydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på

grund av att APL-tilläggspensionssystemet läggs ned.

Systemet med registrerade FöPL-tilläggspensioner enligt den lag om pension för företagare som upphävdes vid ingången av 2007 lades ned redan vid ingången av 2007 på så sätt att de sista fortlöpande FöPL-tilläggspensionsförsäkringarna avslutades vid utgången av 2010. Dessutom föreslås i FöPL-tilläggspensionsskyddet motsvarande ändringar beträffande tidpunkten då en invalidpension omvandlas till ålderspension som i fråga om APL-tilläggspensionsskyddet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014. Den ändring som avser finansieringen av APL-tilläggspensionsskyddet ska dock träda i kraft först den 1 januari 2017.

Systemet med registrerad APL-tilläggspension läggs sålunda ned vid utgången av 2016 och de bestämmelser som gäller ändring av finansieringen av APL-tilläggspensionsskyddet ska tillämpas från ingången av 2017. De bestämmelser som gäller ändringen av finansieringen av FöPL-tilläggspensionsskyddet liksom bestämmelserna om tidpunkten då arbetslöshetspension inom APL- och FöPL-tilläggspensionsskyddet omvandlas till ålderspension ska enligt förslaget tillämpas från ingången av 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Systemet med registrerat APL-tilläggspensionsskydd för den privata sektorn går tillbaka till tiden när anställda inte hade något lagstadgat obligatoriskt arbetspensionsskydd. Då hade många företag ordnat ett frivilligt pensionsskydd för sina anställda. När lagen om pension för arbetstagare stiftades 1961 ansågs det ändamålsenligt att ta in bestämmelserna om dessa intjänade pensioner i den lagen som en registrerad tilläggspensionsförmån. Den registrerade tilläggspensionen är nära knuten till det lagstadgade skyddet och motsvarar till sin struktur och i fråga om pensionsvillkor i stort sett grundpensionsskydd.

När det lagstadgade pensionsskyddet blev bättre tecknades det färre tilläggspensionsför-

säkringar och redan registrerade tilläggspensionsförsäkringar ändrades till gruppensionsförsäkringar. När antalet registrerade tilläggspensionsförsäkringar och premieinkomsterna minskade krympte också finansieringsbasen, och därför blev man tvungen att i allt högre grad finansiera tilläggspensionerna med medel ur pensionsanstaltens gemensamma utjämningsfond. Av denna anledning låstes systemet med registrerade APL-pensionsförsäkringar år 2000 så att inga nya försäkringar kunde tecknas från och med början av 2001. De tilläggspensionsförsäkringar som då var i kraft fortsatte dock att gälla.

Utskottet understryker att nedläggningen av systemet med tilläggspensioner inte påverkar de

löpande tilläggspensionerna och inte heller beloppet av den tilläggspension som tjänats in fram till tidpunkten för nedläggningen. När det gäller de försäkrade ombildas de tilläggspensioner som intjänats fram till tidpunkten för nedläggningen, dvs. till utgången av 2016, till en fribrevspension som betalas ut om anställningsförhållandet hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggspensionsskyddet fortsätter fram till ålderspensionen.

Utskottet påpekar dock att när tilläggspensionsarrangemanget baserar sig på ett arbetsavtal mellan arbetsgivare och arbetstagare innebär nedläggningen av systemet att anställningsvillkoren försämras i fråga om det tilläggspensionsskydd som inte längre kan intjänas. Därför är det viktigt att pensionsanstalten enligt övergångsbestämmelsen i lagförslag 1 är skyldig att informera

arbetsgivare och arbetstagare inom systemet om att tilläggspensionsförsäkringen kommer att avslutas för att det ska finnas tid att på arbetsplatserna förhandla och avtala om ersättande ordningar för den tilläggspension som arbetstagaren inte längre kommer att tjäna in.

Utskottet tillstyrker propositionen men finner det viktigt att ge akt på försäkringsbolagens informationsskyldighet och kompensationen för att det registrerade tilläggspensionsskyddet slopas.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 5 december 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Anneli Kiljunen /sd
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Laila Koskela /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Lasse Männistö /saml

Hanna Mäntylä /saf
Annika Saarikko /cent
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /saml
Anu Vehviläinen /cent
Ulla-Maj Wideroos /sv
Erkki Virtanen /vänst
ers. Ari Jalonen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.